

34745 – ئايال كىشىنىڭ ئاياللار ۋە مەھرەملىرى ئالدىدا ئېچىش دۇرۇس بولىدىغان جايلار توغرىسىدا

سۇئال

بۈگۈنكى كۈندە قىز-خانىملار ئاياللارغا خاس بولغان سورۇنلاردا بەك قىسقا كىيىملەرنى كىيىشىدۇ، بەزى كىيىملەردىن ئايالنىڭ دۈمبىسى، قورسىقى ۋە كۆكرەكلىرى ئېچىلىپ قالىدۇ، شۇنىڭدەك ئائىلىدە ئەۋلادلىرى ئالدىدا قىسقا ئۇخلاش كىيىملىرىنى كىيىۋالسا، ئۇلارنىڭ بۇنداق قىلىش توغرىمۇ؟ بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى ئۈمىد قىلىمىز.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

ئىلمى تەتقىقات دىنى پەتىۋا تەشۋىقات كۈمىتېتى مۇشۇ توغرىدا مۇنداق پەتىۋا بايان قىلغان:

بارلىق گۈزەل ماختاشلار ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھقا خاستۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن.

ئىسلامنىڭ دەسلەپكى دەۋرىدىكى مۇسۇلمان ئاياللار، ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ روسۇلىغا بولغان كۈچلۈك ئىمانى، قۇرئان-ھەدىسكە تولۇق ئەگىشىشى بىلەن پاكلىق، ھاي-ئىپپەتتە ئەك يۇقىرى چەككە يەتكەن، ئۇ دەۋرىدىكى ئاياللار پۈتۈن بەدىنىنى ئورايدىغان كىيىملەرنى كىيەتتى، ئۇلارنىڭ ھېچ يىرى ئوچۇق قالمايتتى، ئۇلار ئۆز-ئارا جەم بولغاندا ياكى مەھرەملىرى بىلەن بىرگە بولغاندا بەك كەمتەر بولاتتى، ئاللاھ تائالاغا شۈكۈرلەر بولسۇنكى، ئىسلام ئۈمىتىنىڭ ئاياللىرى يېقىنقى دەۋرىگىچە مۇشۇنداق توغرا پىرىنسىپتا بولغان، مۇسۇلمانلارنىڭ ئۆزگىرىشى بىلەن نۇرغۇنلىغان مۇسۇلمان ئاياللىرىنىڭمۇ ئەخلاقى ۋە كىيىم-كېچەكلىرىدە بۇزۇلۇش پەيدا بولغان، بۇنىڭ نۇرغۇن سەۋەبلىرى بولۇپ، بۇ يەردە تەپسىلىي سۆزلەپ ئولتۇرمايمىز.

ئىلمى تەتقىقات دىنى پەتىۋا تەشۋىقات كۈمىتېتى، ئاياللارنىڭ ئاياللارغا قارىشى، قانداق شەكىلدە كىيىم-كېچەكلەرنى كىيىشى توغرىسىدا سورالغان پەتىۋالارنىڭ كۆپلىكىنى نەزەرگە ئېلىپ، تەشۋىقات كۈمىتېتى ئومۇمىي مۇسۇلمان ئاياللىرىغا ئۇلارغا زۆرۈر بولغان، پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالامنىڭ دەۋرىدە ئىماننىڭ بىر شاخچىسى بولغان، شەرىئەت ۋە ئۆرپە-ئادەتتىمۇ بۇيرۇلغان، ھاي ۋە ئەدەپ-ئەخلاقلىق بولۇش، تولۇق ئورۇنۇش ۋە گۈزەل ئەخلاقى بىلەن شەك-شۈبھە ۋە پىتنە بولىدىغان ئورۇنلاردىن يىراق تۇرۇش توغرىسىدا تەپسىلىي چۈشەنچە بېرىدۇ.

قۇرئان كەرىمدە بايان قىلىنغان ئايەتتە، ئايال كىشى ئۆزىنىڭ مەھرەملىرىگە پەقەت ئادەتتە ئوچۇق قويدىغان ئەزالىرىنى ۋە ئائىلىدە خىزمەت قىلىۋاتقاندا ئوچۇق تۇرىدىغان جايلىرىنى ئاشكارا قىلسا بولىدۇ. بۇ توغرىدا ئاللاھ تائالا مۇنداق دېگەن: ئاللاھ تائالا مۇنداق دېگەن: ﴿وَقُلْ لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوْ التَّابِعِينَ غَيْرِ أُولِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَىٰ عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِنْ زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهُ الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾ تەرجىمىسى:

مۆمىنلەرگە ئېيتقىنكى، نامەھرەملەرگە تىكىلىپ قارىمىسۇن، ئەۋرەتلىرىنى ياپسۇن، تاشقى زىننەتلىرىدىن باشقا زىننەتلىرىنى ئاشكارىلىمىسۇن، لېچەكلىرى بىلەن كۆكرەكلىرىنى ياپسۇن، (تاشقى زىننەتلىرىدىن باشقا) زىننەتلىرىنى ئەرلىرىدىن، ئاتىلىرىدىن، يا قېيىن ئاتىلىرىدىن، يا ئوغۇللىرىدىن، يا ئەرلىرىنىڭ ئوغۇللىرىدىن، يا ئۆز قېرىنداشلىرىدىن، يا قېرىنداشلىرىنىڭ ئوغۇللىرىدىن، يا ھەمىشەلىرىنىڭ ئوغۇللىرىدىن، يا دىنداش ئاياللاردىن، يا قول ئاستىدىكى چۆرىلەردىن، يا خوتۇنلارغا ئېھتىياجى يوق خىزمەتچىلەر (يەنى قېرى، دەلدۈش بولغانلىقتىن جىنسىي شەھۋىتى يوقلار) دىن، يا ئاياللارنىڭ ئۇياتلىق جايلىرىنى ئۇقمايدىغان (يەنى بالاغەتكە يەتمىگەن) بالىلاردىن باشقا كىشىلەرگە كۆرسەتمىسۇن، زىننەتلىرىنى كىشىلەرگە بىلدۈرۈش ئۈچۈن ئايالغىلىرىنى يەرگە ئۇرمىسۇن، ئى مۆمىنلەر! بەختكە ئېرىشىشىڭلار ئۈچۈن ھەممىڭلار ئاللاھقا تەۋبە قىلىڭلار. [سۈرە نۇر 31-ئايەت].

قۇرئان كەرىمنىڭ ئايەتلىرى، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ سۈننەتلىرى، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ئاياللىرى ۋە ئايال ساھابە كىراملارنىڭ، بىزنىڭ مۇشۇ دەۋرىمىزگىچە ئۇلارغا ئەگەشكەن ئاياللارنىڭ قىلغان ئەمەللىرى ئادەتتە ئايەتتە زىكر قىلىنغان جايلارنى شۇنداقلا ئائىلىدە خىزمەت جەريانىدا ئوراش مۇمكىن بولمايدىغان جايلارنى ئوچۇق قويۇشتىن ئىبارەت بولۇپ، بۇ ئەزالار: باش، ئىككى قول، بويۇن، ئىككى قەدەم قاتارلىقلاردىن ئىبارەت، ئەمما ئۇنىڭدىن باشقا جايلارنى ئوچۇق قويۇشنىڭ دۇرۇس بولىدىغانلىقىغا قۇرئان-ھەدىستە دەلىل بايان قىلىنمىغان، باشقا جايلارنى ئوچۇق قويۇش بولسا ئۆز جىنىسىدىن بولغان باشقا ئاياللارنى پىتىنگە تاشلاشتىن ئىبارەت بولۇپ، بۇنداق ئىشلار ئاياللارنىڭ ئارىسىدا كۆپتۇر، باشقا ئاياللارغا ناچار ئىشتا باشلامچى-ئۆلگە بولغانلىق ھېسابلىنىدۇ، شۇنىڭدەك كىيىم-كېچەكتە كاپىر، پاسىق، بۇزۇق ئاياللارغا ئوخشاپ قالغانلىق بولىدۇ. پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامدىن بايان قىلىنغان ھەدىستە: **باشقا يات قەۋمگە ئوخشىۋالغانلار شۇلاردىن ھېسابلىنىدۇ** دېيىلگەن. [بۇ ھەدىسنى ئىمام ئەھمەد ۋە ئەبۇ داۋۇد رىۋايەت قىلغان].

ئىمام مۇسلىم ئابدۇللاھ ئىبنى ئەمرۇ رەزىيەللاھۇ ئەنھۇدىن رىۋايەت قىلىنغان 2077-نومۇرلۇق ھەدىستە، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام ئۇنىڭ ئۇچىسىدا سىرىق رەڭلىك ئىككى كىيىمنى كۆرۈپ مۇنداق دېگەن: **بۇ كاپىرلارنىڭ كىيىمى، بۇنداق كىيىمنى كەيمەك، دېگەن.**

ئەبۇ ھۇرەيرە رەزىيەللاھۇ ئەنھۇ رىۋايەت قىلغان ھەدىستە، پەيغەمبەرئەلەيھىسسالام مۇنداق دەيدۇ: **مەن تېخى كۆرۈپ باقمىغان دوزاخ ئەھلىدىن بولۇپ كېتىدىغان ئىككى تۈرلۈك ئادەم بار، بىرى: قوللىرىدا كالىنىڭ قۇيرۇقىدەك قامچىلارنى تۇتۇۋېلىپ**

كىشلەرنى ئۇرىدىغان ئادەملەر، يەنە بىرى: كىيىم كىيگەن لېكىن يالنىڭچ ئاياللار (يەنى كىيىمنىڭ ئاستىدىن بەدەنلىرى كۆرۈنۈپ تۇرىدىغانلار)، يول يۈرگەندە باشقىلارنى جەلپ قىلىش ئۈچۈن نورمالسىز ماڭىدىغان (يەنى ئىپپەت ۋە ھايانى لازىم تۇتمايدىغانلار)، چاچلىرىنى چوققىسىغا تۆگىنىڭ لوكسىدەك قىلىپ تۈگۈۋالغانلاردىن ئىبارەت ئاياللار جەننەتكە كىرمەيدۇ. ھەتتا جەننەتنىڭ پۇرىقى شۇنچىلىك- شۇنچىلىك يىراق جايلاردىن ھېلىنغان تۇرۇقلۇق ئۇلار جەننەتنىڭ پۇرىقىنىمۇ پۇرىيالمايدۇ. [مۇسلىم رىۋايىتى 2128-نومۇرلۇق ھەدىس].

ھەدىستىكى "كىيىم كىيگەن لېكىن يالنىڭچ ئاياللار" دېگەن: كىيىم كىيىسىمۇ پۈتۈن بەدىنىنى ئورمايدىغان بولۇپ ئۇ ھەقىقەتتە يالنىڭچ ھېسابلىنىدۇ، شۇنىڭدەك بەدەننىڭ تېرىلىرى مەلۇم بولۇپ تۇرىدىغان نىپىز كىيىم كەيگەنلەر ياكى قىسقىلىقىدىن بەدىنىنىڭ بەزى جايلىرى ئوچۇق قالغان ياكى بەدەن شەكلى- پىگۇرلىرى ئوچۇق ئىپادىلىنىپ تۇرىدىغان ھالەتتە كىيىم كەيگەنلەردىن ئىبارەتتۇر.

مۇسۇلمان ئاياللىرى ھەممە ئىشلاردا پەيغەمبەرئەلەيھىسسالامنىڭ ئاياللىرى، ئاللاھنىڭ رازىلىقىغا ئېرىشكەن ئايال ساھابىلار، ياخشىلىقتا ئۇلارغا ئەگەشكەن مۇشۇ ئۈممەتنىڭ ئاياللىرىغا ئەگىشىشى كېرەك، تولۇق ئورنىنىش ۋە ئىپپەتلىك كىيىنىش ئارقىلىق پىتىنگە سەۋەپ بولىدىغان ئىشلاردىن يىراق بولۇش، ئۆز نەپسىنى ناچار ئىشلار ۋە ھاۋايى- ھەۋەسكە تۈرتكە بولىدىغان ئىشلاردىن ساقلىشى كېرەك.

مۇسۇلمان ئاياللىرى كىيىم- كىچەكتە كاپىر ۋە بۇزۇق ئاياللارغا ئوخشاش بولۇپ قىلىشتىن ۋە ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلى چەكلىگەن ئىشلارنى سادىر قىلىشتىن ھەزەر قىلىشى كېرەك. ئاللاھ تائالادىن ساۋاپ ئۈمىت قىلىپ، ئازابىدىن قورقۇپ، ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ روسۇلىغا ئىتائەت قىلىشى كېرەك.

مۇسۇلمان كىشى ئۆزى ئىگە بولغان ئاياللار توغرىسىدا ھەر ۋاقىت ئاللاھتىن قورقۇشى، ئۇلارنىڭ خالىغانچە يىرىم- يالنىڭچ، كىشىلەرنى پىتىنگە تاشلايدىغان، ئاللاھ ۋە ئاللاھنىڭ رەسۇلى چەكلىگەن كىيىملەرنى كىيىشىگە يول قويماسلىق لازىم. شۇنى بىلىش كېرەككى، قىيامەت كۈنى ھەر بىر كىشى ئۆزى مەسئۇل بولغانلار توغرىسىدا سوئال قىلىنىدۇ.

ئاللاھ تائالادىن بارلىق مۇسۇلمانلارنىڭ ئەھۋالىنى ئىسلاھ قىلىشىنى، ھەممەيلەننى توغرا يولغا ھىدايەت قىلىشىنى سورايمىز. ئاللاھ تائالا ئۆز بەندىلىرىگە يېقىندۇر، ئۇلارنىڭ سۆزلىرىنى ئاڭلىغۇچى ۋە دۇئاسىنى ئىجابەت قىلغۇچىدۇر. پەيغەمبىرىمىز مۇھەممەد ئەلەيھىسسالامغا، ئۇنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتلىرى ۋە ساھابىلىرىغا ئاللاھ تائالانىڭ رەھمەت سالاملىرى بولسۇن. [ئىلمى تەتقىقات دىنى پەتىۋا تەشۋىقات كۈمبەتى پەتىۋاسى 17-توم 290-بەت].

ئىلمى تەتقىقات دىنى پەتىۋا تەشۋىقات كۈمبەتى پەتىۋاسى 17-توم 297-بەتتە مۇنداق بايان قىلىنغان: ئائىلىدە ئەۋلادلىرى ئالدىدا ئادەتتە ئىچىش دۇرۇس بولىدىغان، يۈز، ئىككى ئالقان، ئىككى بىلەك، ئىككى قەدەم قاتارلىق ئەزالارنى ئاچسا دۇرۇس بولىدۇ.

ئاللاھ تائالا ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچىدۇر.